

Pædagogisk grundlag – Dannelse og børneperspektiv

Hvad siger loven på området:

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe.

Hvad gør vi i Kirstinebjerg distriktet og Fredericia Kommune generelt:

I Kirstinebjerg distriktet afspejler vores fælles børnesyn på 0-5 års området og fælles DNA på 0-18 års området vigtigheden af dannelse, ligestilling, demokrati og børneperspektiv.

Børnesynet indeholder bl.a.

- Børn møder medbestemmelse i voksne, der følger deres initiativ.
- Vi skaber rum til, at børnene går forrest, og vi følger deres spor.
- Vi tror på, at børn der møder ligeværd, har de bedste muligheder for mestring.

DNA indeholder bl.a.

- Vi ser det som en vigtig opgave, at børn og unge udvikler lyst til at lære og modet til at fejle.
- Børn og unge er fælles om oplevelser.
- Der er plads til den enkelte, og mangfoldighed ses som en styrke.

Børn skal opleve at

- At være aktivt deltagende og have indflydelse (bl.a. indretning af læringsmiljøer, indflydelse på menuen, aktiviteter, valg af lege og venner)
- At få opbygget værdier og erfaringer med demokratiske processer, ligestilling og dannelse, der vil gøre dem i stand til at handle som hensynsfulde, kritiske og demokratiske mennesker. Her bliver empati, selvkontrol, respekt for menneskeværd, tilgivelse, ligeværd og solidaritet vigtige begreber at arbejde med. Aflæse andre børn, spejle børn, koble dem på hinanden, gør dem opmærksomme på andre mennesker og sig selv.
- At blive udfordret på en meningsfuld måde med udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone. Barnet skal øve sig i at turde træde frem, give sin mening til kende og give plads til andre.

Det pædagogiske personales rolle er at

- Medtænke dannelse, ligestilling og demokrati i den pædagogiske praksis.
- Skabe trygge og stimulerende rammer, hvor børnene har mulighed for at spejle sig i hinanden. Det er her, børnene kan øve sig, fejle og blive klogere på andre og dermed også sig selv.
- Invitere børnene til at være aktivt deltagende og udtrykke sig.
- Skabe et læringsmiljø der tager udgangspunkt i et børneperspektiv i alle tre læringsrum. Børnene skal have mulighed for at være medskabende i rutinerne, voksenstyrede aktiviteter og børnekulturen.
- Planlægge demokratiske processer med udgangspunkt i børnenes interesser og konkrete ønsker.
- Arbejde med social inklusion og anvende KRAP værktøjet som metode.

DOKUMENTATION AF DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIVET BØRNS FORTÆLLINGER

Vi har i 2022/2023 arbejdet med dannelses og børneperspektivet på forskellige måder. Bl.a. har der været fokus på barnets fortælling på blå stue. Hvor det enkelte barn oplever at være medskaber af aktiviteter/lege ud fra hvad barnet har været optaget af.

Sammenhæng

Efter weekenden spørger vi ofte ind til, hvad børnene har lavet og været optaget af. Vi vil gerne arbejde med at tage udgangspunkt i disse fortællinger og øve os i, at føre dem videre og sætte aktiviteter og lege igang der tager udgangspunkt i børnenes fortællinger.

Mål

- De voksne bliver bedre til at "gribe" barnets fortælling
- Det enkelte barn oplever at være medskabere af aktiviteter/lege ud fra hvad barnet har været optaget af.

Tiltag

Vi sætter fokus på de børn, der ikke af sig selv fortæller om deres oplevelser - Ved måltiderne er det den voksne ved bordet, der spørger ind til, hvad børnene har lavet dagen før. Vi skaber læringsrum, hvor der tages udgangspunkt i, de ting børnene har oplevet eller fortalt.

Tegn

- Børnene får mere lyst til at fortælle om, hvad de er optaget af
- Det bliver mere synligt i deres lege, at de bygger på oplevelser, de selv har haft.

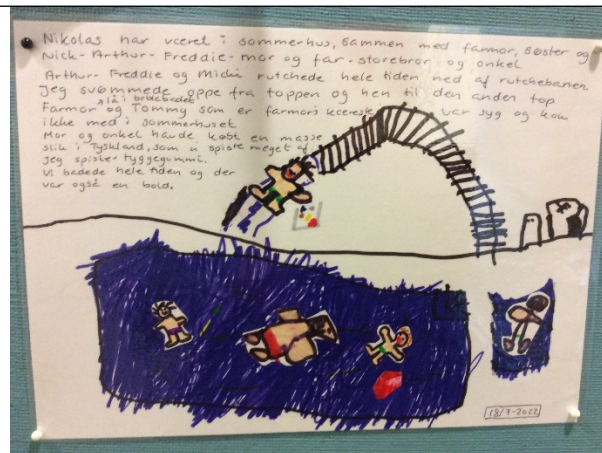
Evalueringsform

Foto med skriftlig beskrivelse. Fremlæggelse for resten af personalegruppen.

Fortælling fra pædagog

A spørger ind til N som har været i sommerhus med sin familie, da farmor har haft fødselsdag. Han afleveres i vuggestuen den dag, og vil bare fortælle en masse ting på engang, som jeg på dette tidspunkt ikke kan lytte helt ordentligt efter, da der sidder 5 andre omkring bordet der også snakker og fortæller. **Tiltag:** Jeg opfordrer han til at forsøge at tegne noget af det han har oplevet i weekenden, samt været mest optaget af på turen. Jeg finder tusch og papir frem og får skabt et lille læringsmiljø hvor han/ de kan gå igang. Det er lidt svært, men han maler et stort blå område som er sommerhusets pool. Vi går efter noget tid ind på blå, og der vil han gerne fortsætte, men kan ikke tegne noget i det blå vand. Jeg henter et nyt papir og, viser ham hvordan han kan tegne små mennesker på papiret som vi kan klippe ud. Dette fanger han hurtigt og kan huske i detaljer hvilken farve badebukser de forskellige havde på og hvad der foregik i poolen. **Tegn:** N fortalte i detaljer hvad der var foregået i weekenden mens han tegnede. Så blev vi enige om, at jeg kunne skrive det han fortalte på tegningen. Han kunne huske rigtig meget og bl.a. også noget af alt det slik de havde købt i Tyskland og som var spist i lange baner også. Den viste han stolt flere i løbet af dagen og viste den til sin far da han blev hentet. Den har hængt til udstilling på vores opslagstavle i indgangen i langtid.

Evalueringsform af pædagog og lærer. Jeg har lært at, med små hints kan der bliver meget ud af lidt og få barnets fantasi og fortællings evne og hukommelse til at vokse og blomstre. Samt flere børn selv fik interesse for alt bidrage med fortælling, spørgsmål og selv opfordre til selv ville lave noget lignende. At med små opfordringer og ideer kan barnet gribe nuet og en aktivitet bliver til en historie. **Næste bedste skridt:** Efterfølgende talte vi om at man selv kan være en forfatter og tegner, der kan skabe en bog ligesom dem vi kan låne eller købe. Få dage efter lavede Nikolas sin egen lille bog og som smittede til, at næsten alle børn på blå har lavet eller har stadig gang i deres egen bog. Som er blevet læst op til eftermiddagsmad til stor sjov og morskab for hinanden. Hvor sprog og fantasi og finmotorik har været lystigt i spil.

PIKOTOGRAMMER OG BØRNS MEDINDDRAGELSE

I forbindelse med rød og turkis stue udviklingsarbejde omkring dannelses og børneperspektivet, har fokus bl.a. været på arbejdet med piktogrammer.

Sammenhæng

Vi ser at børnene efterspørger tydelighed i, hvad de skal. De små fællesskaber øger børnenes mulighed for at bidrage og deltage, ind i en forudbestemt ramme. De børn der endnu ikke har lært at give udtryk for eget perspektiv skal hjælpes på vej af de voksne. Mange af vores børn forstår ikke en verbal guidning i, hvad de skal, de følger i stedet gruppens visuelle cues. Det giver af og til irrettesættelser og gør at vi voksne kan komme på overarbejde. Børnene har brug for at rutinerne kører på skinner, for at de kan bruge deres kapacitet til noget relevant i deres dannelsesprocesser. Vi betragter forældrene som vigtige medspillere i at frembringe børnenes perspektiv

Mål

- At børnene finder ro ved at vide hvad de skal. kan selv kigge efter det (autonomi)
- At de børn der ikke tager initiativer og bruger deres demokratiske stemme, kan hjælpes ind i konteksten

Tiltag

Begge stuer opsætter piktogrammer over dagens aktiviteter med børn og voksnes billeder. Ved formiddagsmaden præsenteres dagens aktivitet.

Vi kan bruge timetimer for at tydeliggøre, hvornår man skal videre til aktivitet.

forældreskriv og fortælling ift. forældresamarbejde

Tegn

- børnene kigger på og taler om, spørger til hvad de skal.
- At børnene begynder at efterspørge det de helst vil, foretrækker. Evalueringsform video, billeder, fortælling, evt. forældreskriv.

Evaluering

Dannelse og børneperspektiv

Vi præsenterer dagligt vores piktogrammer for børnene så de ved hvad de skal. I løbet af efteråret har vi oplevet at børnene selv er begyndt at orientere sig på tavlen og at de har lært piktogrammerne godt at kende.

De er opmærksomme på, om der er nogen børn hvis billede er det forkerte sted, og vil gerne hjælp med at ordne det sammen med os.

I forbindelse med at det er blevet tydeligt, oplever vi at børnene lettere kan give udtryk for hvem de gerne vil være sammen med, og hvad de gerne vil lave, også selv om de ikke kan sætte så mange ord på.

større børn har været igennem en dannelsesproces, og er i høj grad blevet bevidste om at de kan påvirke hvad de skal, kan og må. De kommer i langt højere grad med ønsker om hvad de gerne vil og det smitter af på de yngre børn

Piktogrammer der bruges aktiv i hverdagen, her er det børnene der selv vælger hvilken aktivitet de ønsker at deltage i.

Dokumentation fra 2021 og 2022 nedenfor

DOKUMENTATION AF DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIVET I DE FORSKELLIGE BØRNEGRUPPER I ØSTERVOLD

TEMA MEDINDRAGELSE: Forårs rengøring for børn i alderen 3-4 år

Vi har under temaet forår arbejdet med forskellige læreplanstemaer og har aftalt at for at arbejde med dannelse og børneperspektiv vil vi lave en forårsrengøringsdag. Vi taler med børnene om det og forklarer, at fordi vi alle sammen er med i et fællesskab så hjælper vi hinanden med at få ordnet stuen.

Alle børn får klude med sæbevand og går glade i gang, børnene kommer stolt og viser når de finder noget rigtig beskidt.

Senere på dagen hører jeg nogle børn der løber hen gangen, der er en af de store piger der sakker lidt bagud og jeg hører hende som den sidste komme hen og røre ved elevatoren og udbryde: yeeeah fællesskabet vandt og hendes kammerater der svarer jaaah og så løber de sammen igen.

TEMA MEDBESTEMMELSE: Renoveringsprojekt for børn i alderen 3-4 år,

Med de store børn på rød stue har vi talt om, at vi skal finde på noget med vores hule. Den bliver ikke brugt så meget og når den gør bliver det meget larmende. Jeg spørger børnene om vi skal smide den ud, eller om vi skal gøre noget ved den. De mener vi skal gøre noget ved den. Vi finder papir og skriver ideer ned. De vil have tag på med lys i og musik skal der også være, vi finder på at lave en lille serviceluge, hvor man kan stille musikken. Jeg spørger om den skal have samme farve, det skal den ikke de bliver enige om at den skal være mørk enten blå eller sort så lysene ligner stjerner på en himmel. én af pigerne beder om en madras: "så man ikke får ondt i hovedet af at ligge og kigge på stjernerne. Udenpå bliver vi enige om at male den med tavlemaling, så man kan tegne på hulen og måske lave et alfabet på de anden side.

Efterfølgende går vi hulen efter, den er meget skæv, så vi henter et målebånd og tager mål, laver en arbejdstegning og imens børnene leger finder jeg de materialer vi skal bruge på nettet, og så laver vi en anmodning om byggetilladelse samt budget til pædagogisk leder Jane.

Behandlingstiden er ikke særlig lang og vi får snart vores anmodning retur, den er godkendt og der er underskrift og stempel på.

TEMA : Dannelse under måltidet: Fortælling fra blå stue med børn i alderen 4-5 år

FORTÆLLING :

På Blå stue er det frokosttid.

10 børn og 2 voksne kommer ind på stuen. De sidder ved 2 borde og der er navnekort, så børnene kan se, hvor de skal sidde. Der sidder en voksen ved hvert bord.

Efterhånden som børnene kommer ind på stuen, siger en af de voksne (J) til hvert enkelt barn: “du skal tage en kop, en tallerken, en kniv og en gaffel fra rullebordet og sætte dig ved dit navnekort”. Da alle børn har sat sig, siger den voksne (T): Bo, kan du samle navnekort sammen?” Bo rejser sig smilende og går rundt og samler kort.

T: “I må godt hælde vand i jeres egen kop, er der nogen, der ved, hvad dag det er i dag?” Flere børn rækker hånden op og T siger: “ved du det Mie?” Ja siger Mie, det er mandag. T: “Ja det er mandag, så vi kan sige skål og god mandag”.

Alle drikker lidt vand og ønsker god dag til hinanden.

Fadet med smurte madder sendes rundt og hvert barn vælger, hvad der skal over på tallerknen. Da alle ved begge borde har fået, er det tid til at sige værsgo.

J: “Bo vil du sige til de andre børn, at de skal tage hænderne ned under bordet og lyne munden, så du kan sige værsgo?”

Bo kigger rundt på de andre og da der er ro, siger han: “Værsgo”

Der er snak omkring bordet, imens der spises og de voksne opfordrer til at smage noget forskelligt fra fadet.

Lea siger: “Jeg kunne godt lide det her tærte alligevel”

T: “Ja det var godt, du var så modig, at du turde smage”

Lea smiler.

Bo siger: "Jeg vil gerne prøve at smage en radise", han smager, "nej den kan jeg ikke li" J: "Det var fint, du prøvede at smage, jeg kan godt li'radiser, det er forskelligt, hvad vi godt kan li Snakken fortsætter om, hvad vi bedst kan lide at spise og måltidet slutter efter ca. 30 min.
BØRNEPERSPEKTIV: Jeg kan selv hjælpe med at dække bord og finde min plads Jeg ved ,hvad der skal ske, for vi gør det samme hver dag Vi skiftes til at samle kort og sige værsgo, så det bliver min tur en anden dag Bo oplever at have betydning for, hvornår vi går i gang med at spise Maden sendes rundt, så jeg kan selv vælge, hvad jeg vil have fra fadet Det er ok, hvis der er noget, jeg ikke har lyst til at spise Det er den voksne, der bestemmer hvor vi skal sidde og reglerne omkring måltidet
VOKSENPERSPEKTIV: Jeg vil gerne have, at måltidet er en god oplevelse for børn og voksne Jeg vil gerne lære børnene, hvordan vi sidder ved bordet og snakker roligt sammen ved vores eget bord (bordskik) Jeg vil gerne lære børnene at vente på tur/til alle er klar Jeg bruger min "definitionsagt" til at lave rammerne og strukturen omkring måltidet
MEDLÆRING/SELVREFLEKTION Hvis de voksne snakker sammen/laver aftaler på tværs af bordene og ikke er nærværende ved deres eget bord, bliver børnene hurtigt urolige og højroede

TEMA : Dannelse i børnekulturen – Fortælling fra blå stue i alderen 4-6 år

FORTÆLLING :

Vi har arvet nogle legesager, som den voksne, sammen med 3-4 børn tager med ud på legepladsen for, at kigge i. Der er et sæt strandtennis i blandt. Der har samlet sig flere børn, og der er rigtig mange der gerne vil prøve tennis sættet. Jeg (J) vælger 2 børn som får lov til, at starte med at spille. De andre børn sætter sig i udkanten af det, der hurtigt bliver til en bane, og begynder at heppe på de 2 børn som spiller. Ved spillets start siger jeg, at de skal skiftes til at prøve. Da et barn på legepladsen græder, er jeg nød til at gå fra tennisspillet. I mens jeg trøster det andet barn, ser jeg til hvordan de 2 børn der startede med at spille, nu får byttet med et par kammerater og selv sætter sig og hepper. Legen fortsætter længe, hvor børnene skiftes til at spille.

BØRNEPERSPEKTIV:

De børn som spiller, får afprøvet spillet og er samtidig med til at vælge hvem der skal spille næste gang. Samtidig bliver der heppet på den fra sidelinjen.

VOKSENPERSPEKTIV:

Jeg havde en forventning om, at skulle være guidende i skiftet, men da jeg er nød til at forlade spillet, ser jeg hvordan det lykkes børnene selv, at finde ud af, at skiftes til at spille.

TEMA : Dannelse – I en aktivitet med børn i alderen 1-2 ÅR

FORTÆLLING :

Pædagog - Else 1,6 år - Anders 2,0 år
Sted: Fællesrummet

Pædagogen og en gruppe børn er i fællesrummet, hvor der er blevet bygget en rutchebane af tumleredskaberne. Pædagogen sidder på knæ ved siden af rutchebanen og Else er på vej op af trappetrinene. Anders kommer til, kravler op på "rutedelen" og lægger sig på tværs af den.

Pædagog: "Hov Anders, prøv at se, Else skal lige til at rutche. Prøv at komme herhen bagved Else, så kan du også rutche".

Hun hjælper Else med at rutche ned, mens Anders løber hen og kravler op af trappetrinene. Anders sætter sig parat på toppen af rutchebanen, mens Else stadig sidder i bunden.

Pædagogen: "Nu kommer Anders! Prøv at se, vi venter lige til Else hun har flyttet sig".

Hun hjælper Else med at rejse sig og guider hende væk fra rutchebanen. Imens sidder Anders på toppen af rutchebanen og kigger på Else og pædagogen. Da Else er væk rutcher Anders ned, rejser sig og løber om til trappen og kravler op igen.

BØRNEPERSPEKTIV:

"Jeg vil gerne kravle på rutchebanen"

"Den voksne bestemmer hvordan jeg skal lege på rutchebanen"

"Den voksne hjælper mig på rutchebanen så de andre ikke rammer mig"

VOKSENERSPEKTIV:

Den voksne guider børnene.

Den voksne øver turtagning med børnene.

Den voksne lærer børnene at se hinanden og passe på hinanden.

MEDLÆRING/SELVREFLEKTION

Den voksne guider børnene i hvordan rutchebanen bruges i "traditionel" forstand - man kunne evt. senere udvide legen så Anders' "måde at lege på" (kravle på rutedelen) kunne blive tilgodeset og hans initiativ blev set og anerkendt.

Pædagogen hjælper børnene til at passe på hinanden så de ikke slår sig og guider dem verbalt så legen "glider" og der ikke opstår konflikter.

TEMA : dannelse og børneperspektiv i børnekulturen med børn i alderen 2 år

FORTÆLLING :

En pige på 2 år Nanna, og en pige på 2,6 år Clara, leger ved en voksenstol. Clara starter med at kravle op på stolen, hun smiler til Nanna og siger: Se mig, Nanna smiler tilbage og begynder forsigtigt at snurre stolen rundt, Clara griner højlydt og smiler til Nanna. Nanna stopper stolen, osse mig siger hun. Den voksne som står ved siden af siger: Ja Nanna nu er det din tur. Clara kravler ned, smiler til Nanna og siger dig. Nanna kravler op på stolen og smiler til Clara.

Se mig siger Nanna til den voksne, Ja du sidder på stolen svarer den voksne og smiler til Nanna. Clara drejer forsigtigt stolen rundt og Nanna griner, pigerne fortsætter i ca 5 min.

BØRNEPERSPEKTIV:

Det er sjovt at blive snurret rundt, det er sjovt at have en at lege med.

Det er dejligt at grine, og at grine sammen med nogen.

VOKSENPERSPEKTIV:

Den voksne sætter ord på handling, og øvre børnene i turtagning.

Den voksne giver lov til at pigerne leger med voksenstolen under opsyn.

MEDLÆRING/SELVREFLEKTION

Pigerne har et fælles tredje (stolen) De lære at vente på tur, give plads til den anden.

Den voksne ved at det er godt for pigerne at blive snurret rundt i forhold til labyrintsansen.

TEMA : Dannelse i rutiner med børn i alderen 1-2 år

FORTÆLLING :

Det er tid til formiddagsmad. En voksen sætter sig henne ved køleskabet, mens hun fortæller børnene, at det er tid til at hente madpakke og drikkedunk i køleskabet.

Tre piger går hen til køleskabet. Anne 2,3 åbner køleskabet og kigger efter sin madpakke. Nina 2,4 og Dina 1, 11 venter på, at det bliver deres tur. Dina holder i holderen i køleskabet. Nina råber "nej" og forsøger at fjerne Dinas hånd.

Den voksne siger: " prøv at se her, I må tage jeres drikkedunke".

Nina finder sin drikkedunk og kigger på den.

Den voksne siger: "du må sætte den hen på bordet". Nina taber i det samme sin drikkedunk, mens hun siger: "der var den". Den voksne siger: "ja" og samler drikkedunken op mens hun stille og roligt siger: " Prøv at sætte den hen på bordet og så kan du hente din madkasse". Nina vender sig og går med sin drikkedunk. Dina finder sin madkasse og går hen på sin plads. Elias 1,2 har stået lidt væk fra de andre børn og ventet på at det blev hans tur. Den voksne vender sig mod ham og siger: "Nu blev det Elias tur". Hun guider ham hen til køleskabet. Idet samme kommer Nina, for at hente sin madkasse, hun går foran. Den voksne siger: " Hov Elias stod lige og ventede på, at få sin madpakke, så du må lige vente" Nina leder efter sin madpakke, den voksne tager hende hen til sig, mens hun siger:

"Elias finder lige sin madpakke, så er det din tur bagefter". Nina venter, mens Elias finder sin madpakke. Langsomt går han væk fra køleskabet. Nina er utålmodig og vil finde sin madpakke. Den voksne siger. " det er svært, at vente". Der kommer et nyt barn, hen for at hente sin madpakke, Ronnie, 2,1. Den voksne siger: " prøv at se Ronnie, det er lige Ninas tur. Ronnie venter indtil det er hans tur. Ronnie tager sin madpakke. Den voksne kalder på Elias, at han skal hente sin drikkedunk. Ronnie kommer hen til køleskabet igen og kigger ind i det. Den voksne spørger Ronnie om hvad han mangler. Han kigger på hende. Den voksne siger: " du har hentet din madkasse og drikkedunk". Ronnie går tilbage til sin plads. Elias henter sin drikkedunk.

BØRNEPERSPEKTIV:

Den voksne hjælper, guider og drager omsorg for mig.

Den voksne ser mig.

Jeg skal vente, selv om jeg har hentet drikkedunken, men ikke kunne holde madpakken samtidig.

Jeg ved hvad jeg skal, når den voksne fortæller, at det er tid til at spise formiddagsmad.

VOKSENPERSPEKTIV:

Den voksne har overblikket.

Den voksne guider børnene.

Børnene kender rutinerne, når den voksne sætter ord på handling.

MEDLÆRING/SELVREFLEKTION

Det er godt, at der er en voksen, der har overblikket, når børnene selv tager deres mad og drikkedunk i køleskabet.

Børnene øver sig i turtagning samt selvhjulpenhed.

Den voksne kunne have set det ud fra Ninas perspektiv og sat ord på, hvorfor hun skulle vente med, at tage hendes madpakke.

Den voksnes tilgang er positiv og rolig, hvilket børnene spejler sig i, så rutinen foregår uden de store konflikter.
